

מבצע "עם כלביא" צריך לשמש אותנו כמנוף דיפלומטי

written by ד"ר אל"מ במיל' חנן שי | 16.06.2025

הפעלת הכוח הצבאי במלחמה אינה מטרה בפני עצמה, אלא אמצעי שנועד להשיג יעד מדיני ברור שישים קץ ללחימה מתוך עמדת עליונות. "המלחמה היא המשך המדיניות באמצעים אחרים", כפי שניסח קלאוזוביץ. מטרת הלחימה היא להביא את האויב למצב שבו יפנה לנתיב דיפלומטי מתוך הבנה שמחיר ההתמודדות הצבאית גבוה מדי עבורו. לקראת השלב הזה במלחמה נדרשת הגדרה מראש של הישג מדיני מוחשי, שיבטא את מטרת המלחמה ויבטיח את סיומה באופן ראוי.

ההתפתחויות האחרונות מצביעות על כך שהמערכה הצבאית ממלאת את ייעודה: איראן מאותתת על נכונות לדיאלוג, בין היתר באמצעות פנייה לעומאן ולקפריסין [?] שהפכה לאחת הזירות המרכזיות לתיווך בינלאומי באזור. יחסי ישראל-קפריסין חמים במיוחד, ודפוסי שיתוף הפעולה המדיני, הביטחוני והכלכלי בין שתי המדינות מבססים את קפריסין כבעלת ברית אסטרטגית של ישראל במזרח הים התיכון. לאור זאת מתחדדת השאלה: מהו ההישג שעל ישראל להציב בדרג הדיפלומטי כתנאי להפסקת אש?

את יכולתה הכמעט בלתי מוגבלת של ישראל להכות באיראן מכות קשות וכואבות יש לרתום כעת להשגת שני יעדים: יעד מיידי ויעד אסטרטגי-על. היעד העליון חייב להיות פירוק מוחלט של תוכנית הגרעין האיראנית: סילוק מתקני ההעשרה והכור הגרעיני ושליטת יכולתה של איראן לשוב ולהעשיר אורניום בעתיד. רק השגת יעד זה תבטיח את הסרת האיום הגרעיני לטווח ארוך.

ההישג המיידי במלחמת "עם כלביא": סילוק האורניום המועשר

לפי דו"חות הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית, מלאי האורניום המועשר של איראן עומד כיום על 9,247.6 ק"ג, מהם 408.6 ק"ג ברמת העשרה של 60% [?] קרוב לרמה הנדרשת לנשק גרעיני. על פי הערכות מקצועיות, כמות זו מספיקה להרכבת כ-10 פצצות גרעין אם תועשר לרמה של 90%. איראן היא המדינה הלא-גרעינית היחידה בעולם שמחזיקה בכמות כזו של חומר מועשר לרמה גבוהה [?] שאין לה כל הצדקה אזרחית. גורמים מקצועיים מעריכים כי יידרשו לאיראן פחות משבועיים להמיר את החומר לחומר בקיע ברמת נשק, ועוד חודשים ספורים לייצור פצצה גרעינית פעילה.

לפיכך, כל עוד לא סולק האורניום המועשר [?] אין טעם בהפסקת אש. ולהפך: יש טעם רב בהגברת האש לשם קידום השגתו. היעד המיידי של ישראל צריך להיות הוצאת כלל האורניום המועשר שבידי איראן [?] זה שמספיק לכדי תשע עד עשר פצצות [?] ומסירתו לידי ישראל, או

לחלופין הפקדתו בידי גורם בינלאומי שישראל תוכל לסמוך עליו. ניסיון העבר מוכיח כי רק נוכחות ביטחונית ישראלית בפקוח ובאחסון החומר תבטיח שאיראן לא תשוב לייצור גרעיני צבאי.

עקרונות לניהול המשא ומתן באמצעות המתווכות

על ישראל להבהיר כי הפסקת הדאחיהטיזציה של שכונות בטהרן תתרחש מיד עם מסירת האורניום המועשר לישראל או לגורם מוסכם אחר. הסכם הביניים להפסקת האש § ובהמשך לסיום המלחמה § חייב לכלול גם דרישת פיצויים מאיראן על אחריותה לטבח 7 באוקטובר ולנזקים המצטברים מאז, וכן הפעלה של מנגנוני פיקוח הדוקים על מתקני הגרעין, בהשתתפות ישראלית.

ישראל כשלה לא אחת בעבר בתרגום הישגים צבאיים לנכסים מדיניים מניבי ביטחון ויציבות. לכן, חיוני שכעת, עם תחילתו של תהליך מדיני אפשרי, יוגדרו מטרות המלחמה באופן מדויק, יידורגו לפי חשיבותן ויותאמו למצב המשתנה בזירה הצבאית והדיפלומטית כאחד.

השגת היעד האפשרי להשגה הזה § פירוק מלאי האורניום המועשר והוצאתו מאירן § גם אם האיום המלא § פירוקה של אירן ממתקנים לייצור נשק גרעיני לא יושג בשלב זה, תרחיק את סבב הלחימה הבא מול איראן, ואם הוא ייפתח § תבטיח שישראל תיהנה בו מעליונות מבצעית אף גבוהה יותר מזו שהיא מפגינה כעת.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 16.06.2025.